srijeda, 18. rujna 2019.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2019)0016

Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. rujna 2019. o trenutačnom stanju u pogledu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (2019/2817(RSP))

(2021/C 171/01)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU) i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000. („Povelja”), koja je proglašena 12. prosinca 2007. u Strasbourgu i koja je stupila na snagu zajedno s Ugovorom iz Lisabona u prosincu 2009.,

— uzimajući u obzir obavijest koju je 29. ožujka 2017. premijerka Ujedinjene Kraljevine u skladu s člankom 50. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji predala Europskom vijeću,

— uzimajući u obzir svoje rezolucije od 5. travnja 2017. o pregovorima s Ujedinjenom Kraljevinom nakon njezine obavijesti o namjeri da se povuče iz Europske unije [1], od 3. listopada 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom [2], od 13. prosinca 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom [3] te od 14. ožujka 2018. o okviru za budući odnos EU-a i Ujedinjene Kraljevine [4],

— uzimajući u obzir smjernice Europskog vijeća (članak 50.) od 29. travnja 2017. nakon obavijesti Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. UEU-a i Prilog Odluci Vijeća od 22. svibnja 2017. kojom se utvrđuju smjernice za pregovore o sporazumu s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja iz Europske unije,

— uzimajući u obzir smjernice Europskog Vijeća (članak 50.) od 15. prosinca 2017. i Prilog Odluci Vijeća od 29. siječnja 2018. o dopuni Odluke Vijeća od 22. svibnja 2017. o odobravanju otvaranja pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske o sporazumu kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja iz Europske unije,

---

[1] SL C 298, 23.8.2018., str. 24.
[2] SL C 346, 27.9.2018., str. 2.
[3] SL C 369, 11.10.2018., str. 32.
[4] SL C 162, 10.5.2019., str. 40.

— uzimajući u obzir Zajedničko izvješće pregovarača Europske unije i vlade Ujedinjene Kraljevine od 8. prosinca 2017. o napretku ostvarenom u prvoj fazi pregovora u skladu s člankom 50. UEU-a o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije,

— uzimajući u obzir Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, koji je 25. studenoga 2018. podržalo Europsko vijeće („Sporazum o povlačenju"), i izjave unesene u zapisnik sa sastanka Europskog vijeća od tog datuma,

— uzimajući u obzir Političku izjavu kojom se uspostavlja okvir za budući odnos Europske unije i Ujedinjene Kraljevine, koju je odobrilo Europsko vijeće 25. studenoga 2018. („Politička izjava"),

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća (članak 50.) od 13. prosinca 2018.,

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu o dopuni Političke izjave i Instrumenta koji se odnosi na Sporazum o povlačenju od 11. ožujka 2019.,

— uzimajući u obzir Odluku Europskog vijeća (EU) 2019/476 donesenu u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom 22. ožujka 2019. o produljenju razdoblja iz članka 50. stavka 3. UEU-a ([1]),

— uzimajući u obzir Odluku Europskog vijeća (EU) 2019/584 donesenu u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom 11. travnja 2019. o produljenju razdoblja iz članka 50. stavka 3. UEU-a ([2]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU) 2019/642 od 13. travnja 2019. ([3]) o izmjeni Odluke Vijeća (EU) 2019/274 od 11. siječnja 2019., pri čemu je potpisivanje Sporazuma o povlačenju, u ime Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, odobreno pod uvjetom da se taj Sporazum sklopi,

— uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da je Brexit žalostan događaj bez presedana čije bi se negativne posljedice ublažile urednim povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije;

B. budući da će Ujedinjena Kraljevina i EU ostati bliski susjedi te će i dalje imati mnoge zajedničke interese; budući da je okvir za takav blizak odnos utvrđen u Političkoj izjavi, u skladu s kojom se ti zajednički interesi mogu štititi i promicati, među ostalim i novim trgovinskim odnosom;

C. budući da Europski parlament zastupa građane EU-a i da će tijekom cijelog procesa povlačenja Ujedinjene Kraljevine djelovati u cilju zaštite njihovih interesa;

D. budući da trenutačno 3,2 milijuna građana preostalih 27 država članica ima boravište u Ujedinjenoj Kraljevini, a 1,2 milijuna građana Ujedinjene Kraljevine („britanski građani") ima boravište u preostalih 27 država članica; budući da su se ti građani preselili u drugu državu članicu na temelju prava koja uživaju u skladu sa zakonodavstvom EU-a i misleći da će nastaviti uživati ta prava do kraja života;

E. budući da, osim toga, 1,8 milijuna građana rođenih u Sjevernoj Irskoj na temelju Sporazuma na Veliki petak imaju pravo na irsko državljanstvo, a time i na građanstvo EU-a i s njim povezana prava ondje gdje borave;

F. budući da EU i Ujedinjena Kraljevina kao država članica koja se povlači prvenstveno imaju obvezu osigurati sveobuhvatnu i uzajamnu zaštitu prava građana EU-a koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini i britanskih građana koji žive u preostalih 27 država članica EU-a;

([1]) SL L 80 I, 22.3.2019., str. 1.
([2]) SL L 101, 11.4.2019., str. 1.
([3]) SL L 110 I, 25.4.2019., str. 1.

srijeda, 18. rujna 2019.

G. budući da se nedavnim izjavama vlade Ujedinjene Kraljevine u korist politike regulatornog odstupanja od EU-a dovodi u pitanje stupanj bliskosti budućeg gospodarskog odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine;

H. budući da se povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a ni u kojem slučaju ne smije ugroziti mirovni proces u Sjevernoj Irskoj niti naštetiti gospodarstvu Irske kao otoka, što bi se dogodilo svakom uspostavom čvršće granice između Sjeverne Irske i Irske i za čije je sprečavanje u svim mogućim okolnostima osmišljen zaštitni mehanizam dogovoren između Ujedinjene Kraljevine i EU-a u Sporazumu o povlačenju;

I. budući da se u Sporazumu na Veliki petak priznaje „legitimnost svakog slobodnog odabira većine građana Sjeverne Irske u pogledu njezina statusa”;

J. budući da vlada Ujedinjene Kraljevine ustraje u tome da se zaštitni mehanizam mora ukloniti iz Sporazuma o povlačenju, ali dosad nije iznijela pravno operativne prijedloge koji bi ga mogli zamijeniti;

K. budući da se čini da je glavni politički prioritet vlade Ujedinjene Kraljevine planiranje povlačenja „bez dogovora” i da neki članovi vlade smatraju da bi „izlazak bez dogovora” bio optimalan ishod procesa povlačenja iz EU-a;

L. budući da je premijer Ujedinjene Kraljevine izjavio da bi „Brexit bez dogovora” značio „neuspjeh državničkog umijeća”;

M. budući da je, u skladu sa Zajedničkim instrumentom koji se odnosi na Sporazum o povlačenju dogovoren 11. ožujka 2019. na inzistiranje Ujedinjene Kraljevine, za zajednički rad na alternativnim rješenjima potrebno najprije ratificirati Sporazum o povlačenju;

N. budući da bi povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a bez dogovora bilo gospodarski iznimno štetno za obje strane, iako bi, kao što pokazuju službene brojke i izvješća vlade Ujedinjene Kraljevine, takva gospodarska šteta nerazmjerno pogodila Ujedinjenu Kraljevinu, uključujući njezina prekomorska područja;

O. budući da je jedinstvo institucija EU-a i 27 država članica i dalje od ključne važnosti i da će se ono sačuvati;

Sporazum o povlačenju i Politička izjava

1. smatra da je u interesu Ujedinjene Kraljevine kao i EU-a da se povlačenje Ujedinjene Kraljevine odvija uredno;

2. i dalje smatra da je Sporazum o povlačenju, kao sredstvo kojim se omogućuje uredan izlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, pošten i uravnotežen te da se njime u potpunosti poštuju ograničenja Ujedinjene Kraljevine i načela EU-a;

3. napominje da je vrijednost Sporazuma o povlačenju u tome što pruža pravnu sigurnost svima koji su pogođeni povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a te što se njime u najvećoj mogućoj mjeri:

— štite prava i životni odabiri građana EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i britanskih građana s boravištem u preostalih 27 država članica EU-a,

— što sadrži zaštitni mehanizam za granicu između Irske i Sjeverne Irske kojim će se, u nedostatku dogovorenih rješenja u kontekstu budućeg sporazuma ili operativnih alternativnih aranžmana kojima bi se pružala ista jamstva, zaštititi Sporazum na Veliki petak i mirovni proces u Sjevernoj Irskoj te izbjeći uspostava čvršće granice, pri čemu će se poduprijeti suradnja između sjevera i juga i gospodarstvo otoka u cjelini te jamčiti integritet unutarnjeg tržišta EU-a,

— što pruža jedinstvenu financijsku nagodbu s Ujedinjenom Kraljevinom koja obuhvaća sve pravne obveze koje proizlaze iz nepodmirenih obveza i kojom se predviđaju izvanbilančne stavke, nepredviđene obveze i ostali financijski troškovi koji su izravno rezultat povlačenja Ujedinjene Kraljevine,

— što, na zahtjev Ujedinjene Kraljevine i kako bi se osigurali pravna sigurnost i kontinuitet te vrijeme za pregovore o budućem odnosu EU-a i Ujedinjene Kraljevine, obuhvaća prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. koje se može produljiti jedanput za najviše dvije godine,

— što se njime rješavaju ostala pitanja povezana s razdvajanjem, što će omogućiti uredan izlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a,

— što sadrži odredbe o upravljanju kojima se po potrebi štiti uloga Suda Europske unije u tumačenju Sporazuma o povlačenju;

4. napominje da su temeljne opcije s kojima se Ujedinjena Kraljevina suočava u pogledu granice između Irske i Sjeverne Irske iste te da će takve i ostati bez obzira na njezinu vladu; podsjeća da je vlada Ujedinjene Kraljevine odbila prvi prijedlog EU-a o zaštitnom mehanizmu samo za Sjevernu Irsku te je naknadno zatražila da se on ponovno definira u obliku u kojemu se sad nalazi u Sporazumu o povlačenju; izražava spremnost za vraćanje zaštitnog mehanizma samo za Sjevernu Irsku, no ističe da neće dati suglasnost za Sporazum o povlačenju bez ikakvog zaštitnog mehanizma;

5. napominje da zaštitni mehanizam podržava velika većina političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Sjeverne Irske, a prema nedavnim istraživanjima i većina njezinih građana;

6. podsjeća da zaštitni mehanizam treba primjenjivati samo kao privremenu mjeru u krajnjoj nuždi i pozdravlja sve mjere kojima se to jasno daje do znanja; posebno pozdravlja ideju, kako je predviđeno Sporazumom o povlačenju, da se djelovanja i ulaganja usmjere na istraživanje načina na koje bi se alternativni aranžmani za granicu, utemeljeni na novim tehnologijama, mogli koristiti u budućnosti kako bi se zajamčilo nepostojanje čvrste granice na irskom otoku;

7. napominje da su ti alternativni aranžmani prihvatljivi samo ako omogućuju izbjegavanje fizičke infrastrukture na granicama ili s njima povezanih provjera i kontrola, zaštitu cijelog otočnog gospodarstva, zaštitu Sporazuma na Veliki petak, uključujući održavanje potrebnih uvjeta za nastavak suradnje između sjevera i juga te za jamčenje integriteta unutarnjeg tržišta EU-a;

8. smatra da Ujedinjena Kraljevina treba iznijeti pisane prijedloge za takve alternativne aranžmane koji su potpuno operativni, odnose se na sve provjere i kontrole koje se provode na vanjskim granicama EU-a, koji su u skladu sa stavcima 43. i 49. Zajedničkog izvješća od 8. prosinca 2017. i kojima se mogu uzeti u obzir sve buduće regulatorne razlike između Ujedinjene Kraljevine i EU-a; žali što vlada Ujedinjene Kraljevine unatoč izjavama nekih svojih članova o dostupnosti alternativnih aranžmana dosad nije iznijela pravno operativne prijedloge koji bi mogli zamijeniti zaštitni mehanizam;

9. napominje da je Politička izjava u kojoj se utvrđuje okvir za budući odnos EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skladu s Rezolucijom Europskog parlamenta od 14. ožujka 2018. o okviru za budući odnos EU-a i Ujedinjene Kraljevine u kojoj se poziva na sklapanje sporazuma o pridruživanju, kao i s detaljnim mišljenjem odbora Parlamenta, te da odražava odluke Ujedinjene Kraljevine o opsegu i dubini njezina budućeg odnosa s EU-om;

10. izražava spremnost da se Politička izjava pretvori u dokument formalnijeg i pravnog karaktera u kojemu se navodi cilj sklapanja sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine kojim se podrazumijevaju tako bliski odnosi da zaštitni mehanizam, čak i u nedostatku održivih alternativnih aranžmana, ne bi trebalo aktivirati;

Izlazak bez dogovora

11. podsjeća da će se, u skladu s člankom 50. UEU-a, ako se ne postigne sporazum ili ne produlji razdoblje iz članka 50. stavka 3. UEU-a, Ugovori prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od 1. studenoga 2019.;

12. ističe da bi povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a bez postizanja sporazuma bilo u potpunosti odgovornost vlade Ujedinjene Kraljevine; nadalje ističe posljedice koje bi takav izlazak bez dogovora imao na granicu između Sjeverne Irske i Irske te na funkcioniranje i provedbu Sporazuma na Veliki petak;

srijeda, 18. rujna 2019.

13. prima na znanje snažno protivljenje u Zastupničkom domu i šire odluci o prekidanju zasjedanja Parlamenta Ujedinjene Kraljevine do 14. listopada 2019., zbog čega postoji veća vjerojatnost da će se Ujedinjena Kraljevina povući iz EU-a bez sporazuma;

14. u međuvremenu pozdravlja spremnost institucija EU-a i 27 država članica na scenarij izlaska bez dogovora, kao i mjere planiranja za slučaj izvanredne situacije; napominje da su one jednostrane, u interesu EU-a i privremene; nadalje ističe da one nemaju iste učinke kao sporazum kojim se omogućuje uredno povlačenje ili ponavljanje pogodnosti članstva u EU-u, niti kao uvjeti bilo kojeg prijelaznog razdoblja predviđenog u Sporazumu o povlačenju; pozdravlja najnovije prijedloge Komisije od 4. rujna 2019. te se obvezuje da će im se posvetiti što je prije moguće, a posebno prijedlozima u pogledu pružanja financijske pomoći malim i srednjim poduzećima kako bi se osiguralo da se opterećenja povezana s administrativnim postupcima svedu na najmanju moguću mjeru;

15. napominje da ne može postojati prijelazno razdoblje ako ne postoji sporazum o povlačenju niti se mogu sklapati ikakvi „mini dogovori” kako bi se ublažile posljedice neurednog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a;

16. ističe da se daljnji pregovori između EU-a i Ujedinjene Kraljevine nakon njezina povlačenja bez dogovora mogu voditi samo pod uvjetom da Ujedinjena Kraljevina ispuni svoje obveze u pogledu prava građana, financijskog uređenja i svih dijelova Sporazuma na Veliki petak;

17. napominje da će u slučaju izlaska bez dogovora i dalje postojati financijske i ostale obveze Ujedinjene Kraljevine; potvrđuje da će u tom slučaju odbiti dati suglasnost za bilo kakav sporazum ili sporazume između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, osim ako i sve dok Ujedinjena Kraljevina ne bude ispunjavala svoje obveze;

18. podsjeća da će, nakon što se te obveze ispune, za buduće pregovore o odnosima između EU-a i Ujedinjene Kraljevine biti potrebni snažni zaštitni mehanizmi i odredbe o ravnopravnim uvjetima kako bi se zaštitilo unutarnje tržište EU-a i kako se trgovačka društva iz EU-a ne bi dovela u mogući nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; u tom pogledu ponovno ističe uvjete iz svoje rezolucije od 14. ožujka 2018., osobito u pogledu jamčenja visokih razina zaštite okoliša, zapošljavanja i potrošača; napominje da Europski parlament ne bi ratificirao nijedan sporazum o slobodnoj trgovini kojim se ne poštuju te razine zaštite;

19. podsjeća da zaštita prava i životnih odabira građana EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i britanskih građana koji imaju boravište u 27 država članica EU-a, uključujući njihov radni status i socijalna prava, ostaje njegov prioritet te da je potrebno uložiti sve napore kako bi se pokušalo zajamčiti da povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a ne utječe na te građane;

20. izražava zabrinutost zbog provedbe Programa naseljavanja Ujedinjene Kraljevine i velikog broja podnositelja zahtjeva, od kojih je u skladu s posljednjim službenim podacima Ujedinjene Kraljevine do 42 % dobilo samo privremeni boravak; podsjeća da se to može izbjeći ako Ujedinjena Kraljevina odabere administrativni postupak deklaratorne naravi i ako na svoja tijela vlasti prebaci teret dokazivanja izjava u slučaju njihova osporavanja; stoga potiče Ujedinjenu Kraljevinu da preispita svoj pristup;

21. potiče Ujedinjenu Kraljevinu i 27 država članica EU-a da donesu mjere kojima se građanima EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i britanskim građanima koji borave u 27 država članica EU-a pruža pravna sigurnost; podsjeća na svoje stajalište da bi 27 država članica EU-a trebalo imati dosljedan i velikodušan pristup zaštiti prava britanskih građana koji u njima borave;

22. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što su nedavne i proturječne najave Ministarstva unutarnjih poslova u vezi sa slobodom kretanja nakon 31. listopada 2019. stvorile vrlo opterećujuću nesigurnost za građane EU-a s boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini te što postoji rizik da se njima produbi neprijateljsko raspoloženje prema tim građanima i da negativno utječu na njihovu mogućnost da ostvare svoja prava;

23. podsjeća da su brojni britanski građani izrazili snažno protivljenje gubitku prava koja trenutačno uživaju sukladno članku 20. UFEU-a; predlaže da 27 država članica istraži načine ublažavanja te situacije u okviru primarnog zakonodavstva EU-a i uz puno poštovanje načela reciprociteta, pravičnosti, simetrije i nediskriminacije;

Produljenje razdoblja iz članka 50.

24. napominje da je 9. rujna 2019. Parlament Ujedinjene Kraljevine donio zakon kojim se vlada Ujedinjene Kraljevine obvezuje na to da zatraži produljenje ako se sporazum s EU-om ne postigne do 19. listopada 2019.;

25. navodi da će podržati produljenje razdoblja iz članka 50. ako za to budu postojali razlozi i svrha (primjerice da se izbjegne izlazak bez dogovora, da se održe opći izbori ili referendum, da se opozove članak 50. ili odobri sporazum o povlačenju) te ako to ne bude negativno utjecalo na rad i funkcioniranje institucija EU-a;

26. podsjeća da neće glasovati ni o kakvom davanju suglasnosti dok Parlament Ujedinjene Kraljevine ne odobri sporazum s EU-om;

27. prima na znanje odluku vlade Ujedinjene Kraljevine da u trenutačnim okolnostima neće imenovati kandidata za povjerenika u sljedećem sastavu Europske komisije niti slati predstavnike Ujedinjene Kraljevine na određene sastanke EU-a od 1. rujna 2019.; ističe da to neće utjecati na sposobnost institucija EU-a da neometano djeluju te ponovno potvrđuje da će zastupnici u Europskom parlamentu iz Ujedinjene Kraljevine sve do njezina povlačenja imati sva svoja prava i obveze u nepromijenjenom obliku; podsjeća da će Ujedinjena Kraljevina sve dok je država članica i dalje uživati svoja prava i imati obveze iz Ugovora, uključujući načelo lojalne suradnje;

o

o o

28. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Europskom vijeću, Vijeću Europske unije, Europskoj komisiji, parlamentima država članica i vladi Ujedinjene Kraljevine.